

Folk & Världsmusiken tar plats

Gröna vågens och dess folkmusikintresse på 1970-talet förde med sig fler förändringar än att människor flyttade ut på landet. Svenskt musikliv fick nya musikgenrer att ta hänsyn till i form av den ”återupptäckta” svenska folkmusiken och så småningom ”världsmusiken”. Genrer som nu börjar ta berättigad plats i svenskt musikliv.

Otroligt mycket positivt har hänt under dessa 30 år sedan gröna vågen välldde in. Begreppet folkmusik har vidgats och finns nu inom undervisningsväsendet på snart sagt alla nivåer. Tråkigt nog har inte alla kommunala musik- och kulturskolorna förstått att fullt ut erbjuda kunniga folkmusikers kunskaper åt sina elever. Man kan trots detta säga att folkmusiken/världsmusiken finns etablerad och institutionaliserad inom högre skolundervisning.

Torsdag den 15 september 2005 tydliggjordes ytterligare en positiv trend i Sundsvall dit Musik i Västernorrlands världsmusikkonsulent Erik Gunnarsson bjudit kollegor. Ja ni läste rätt; kollegor. Vi var fem producenter/konsulenter som arbetar på respektive länsmusik (se nedan) med folk och världsmusik samt Anna Cedergren som arbetar med barn/ungdom samt folk och världsmusik på kommunen i Sundsvall. Vi fem täcker med våra tjänster in Sverige norr om Dalälven utom Norrbotten.

Vi berättade för varandra om våra ”uppdrag” dvs arbetsuppgifter och när vi hade börjat tjänsten. Konstaterade att alla hade börjat efter sekelskiftet 2000 och att arbetets inriktning kan skilja sig något åt då några arbetade tydligt med festivalarrangemang och andra mer med lokala arrangörsnät mm. Vi har också olika stora ekonomiska ramar...men vi finns. Barn/ungdomsarbete är med på allas agenda.

Markus Falck är heltidsproducent på **Botniamusiken i Umeå** arbetar med barn/ungdom samt folkmusik. Botniamusiken innefattar även NorrlandsOperan och dess symfoniorkester. Man arrangerar fram till i år tre festivaler (jazz-, kammar- och folkmusik), men kommer av kostnadsskäl att slå samman kammar- och folkmusikfestivalerna till en festival under våren 2006 12-20 maj (se hemsidan www.botniamusik.se). Produktion av folkmusikaliska konsertserier ingår likaså i tjänsten. Under 2006 kommer man att dra igång UFO, Ung Folkmusikorkester, ett folkmusikaliskt storband väl förankrat i länet.

Kontakt: markus@botniamusik.se, 090-15 43 64, 070-343 4382.

Monica Bergander är heltidsproducent på **Länsmusiken i Jämtlands län**. Hon arbetar med ungdomsprojekt och folk/världsmusik. Det innebär både skol och offentliga konserter samt den nya Världsmusikfestivalen (World Rythm Festival) som genomfördes för andra gången februari 2006. Världsmusikintresset är stort bland ungdomar i Jämtland. I organisationen ingår även musikteater – NMDz barn & ungdom. <http://jllweb02.jll.se/lansmusiken/>

Kontakt: monica.bergander@jll.se, 063-14 72 60, 070-683 61 80

Lotta Johansson arbetar 50% som producent på **Folkmusikens Hus** i Rättvik. En fristående institution som fått ett länsmusikuppdrag (DalFolk) direkt från landstinget. Hon delar en 75% tjänst med Ola Bäckström som alltså har en 25% tjänst som producent. Lotta arbetar med arrangörsnätverk för folk/världsmusik och Ola arbetar med inriktning barn/ungdom bl a projektet ”Ungt folk”. Inför kommande år har Lotta även ansvar för programverksamheten på Folkmusikens Hus samt 100-årsjubileet av stämman vid Gesunda 2006. I ett särskilt projekt inventerar Lotta invandrarmusiker i både Dalarna och Gävleborgs län (Hälsingland / Gästrikland). Ola Bäckström leder dessutom folkmusikutbildningen vid Musikkonservatoriet Falun och arbetar med Bingsjöstämmans marknadsföring och program.

Kontakt: lotta.johansson@folkmusikenshus.w.se, 0248-79 70 62,
ola.backstrom@folkmusikenshus.w.se, 0248-79 70 55, www.folkmusikenshus.w.se

Erik Gunnarsson arbetar sedan våren 05 som världsmusikkonsulent på *Musik i Västernorrland* (Medelpad/Ångermanland). Han är placerad i Sundsvall även om övrig administration finns i Sollefteå. Tjänsten är just nu på 50%, men kan komma att bli 100%. I uppdraget ingår att inventera mångkulturmusiker och miljöer i länet samt att vidga folkmusikbudgeten, speciellt med tanke på Mångkulturåret 2006. På sin tjänst har han föregåtts av bl a Paula Markusson och Ulrika Bodén vilka har haft andra folkmusikaliska inriktningar på sitt uppdrag i tjänsten. Under våren 2006 har man kommit igång med Låtverkstadsverksamhet för folkmusikungdomar i ett samarbete mellan Härjedalen, Jämtland, Medelpad och Ångermanland, dvs Jämtlands och Västernorrlands län. www.musikivasternorrland.nu

Kontakt: erik.gunnarsson@musikivasternorrland.nu, 070-229 44 15,

Anna Cedergren arbetar på *Sundsvalls kommun* med ungdomsaktiviteter där folkmusiken tar bra plats och ligger henne varmt om hjärtat.

Kontakt: anna.cedergren@sundsvall.se, 060-191855, 070-5946626

Michael Müller arbetar 100% som producent med inriktning på folk och världsmusik sedan 2000 på *Musik Gävleborg*. Arbetets huvudsakliga inriktning är folkmusikarrangörsnätverket som är mottagare av konsertserien FolkmiX, samt ungdomsbandet GUF, Gävleborgs Ungdoms Folkband. Därtill festivaler och folkmusikkonserter året om.

Kontakt: michael.muller@lg.se, 026-155968, 070-6479180, www.lg.se/musikgavleborg

Det händer i Norrland just nu

Monica berättade att man sedan några år har sommarjobb inom Östersunds kommun med musicerande ungdomar. Man anställer ungdomarna och bildar orkestrar/band som under tre veckor spelar på gator, parker, evenemang etc. Kommun och landsting betalar och kulturskolan administrerar. Man försöker även starta upp en scen för unga "Nothing but..." där unga arrangerar konserter för unga. Estrad Norr har även en demoscen under Storsjöyrans, Club Chrome, tillsammans med bl a Sensus där unga band får spela under festivalen. Monica har precis kickat igång ett projekt med ett ungt, halvtidsantällt världsmusikband som erbjuds skolorna under (till en början) våren 2006. *MAKTUB* har redan gjort succé i skolorna och har över 70 konserter kvar. Solkoltarna – ett projekt som syftar till att lära ut grunderna i jojken, har även det precis haft premiär – och det blev jättebra! Eleverna får först en workshop och därefter en föreställning där de nyvunna kunskaperna tas i bruk.

I Sundsvall finns en Folkfestförening som har öppen scen med mycket folk/världsmusik.

DalFolk planerar en demoscen två ggr/termin med ca 3 band varje gång.

Umeå planerar en fast folkmusikscen på NorrlandsOperan som har arbetsnamnet "Folkkammaren".

I Gävle finns sedan något år en öppen scen som har "högt i tak för folk och world" med namnet Scen-LIRA. Sista söndagen varje månad höst och vår.

Vi diskuterade kring ungdomsprojekt och band/orkestrar. Michael informerade om Hälsinge Låtverkstad som är inne på sitt fjärde år. Ett tjugotal ungdomar i högstadies- / gymnasieåldern träffas 4-5 helger under ett skolar. Man lär sig låtar och gör enkla arr på dem under sakkunnig ledning. Alla slags instrument ska förekomma. Ungdomarna får även träffa folkmusikprofiler från landskapet. Målet är stärkt identitet, gemenskap, glädje, kunskap och inspiration. Dessa spelkurser har under senare år kompletterats med sång och dansverkstäder

på samma idé. Även i Gästrikland är nu en Låtverkstad igång med 15 gymnasieungdomar på många olika instrument.

I Gävleborgs län finns även ett band med högre musikalisk ambitionsnivå, GUF (Gävleborgs Ungdoms Folkband). De är inne på sitt 3e år under ledning av Jonas Olsson, Järvsö. Till tre av de fyra rephelegerna inbjuds inspiratörer som kommer med ca 10-15 minuters arrangerad musik för bandet. Just arrangering av traditionellt och nyskrivet material är GUF signum, förutom gehörsläring och ibland ganska avancerade arrangemang, kolla på www.lg.se/musikgavleborg ungdomsorkestrar GUF.

Folkmusik i länsmusiken söder om Dalälven

Liknande band som GUF finns bla i *Musik i Västs* regi. Ungdomsbandet Ägir beskrivs som: "Ung attityd och västsvensk tradition". Folkmusik i rockdräkt. Materialet har rötter i Västsverige men förgreningar långt ut över haven.". MiV har dessutom ett nystartat världsmusikband (WVO) World Wide Orchestra för ungdomar 16-22 år. Allt som händer på världsmusikscenen i Västra Götaland hittar du på www.planeta.se

Kajsa Paulsson har titeln verksamhetsledare med inriktningen ethno-visa-folk. Hon har arbetat med dessa frågor sedan 1993 och var då "folk- och vismusikkonsulent". Av MiVs budget inom denna genre går mer än 50% till barn och ungdomsverksamheten dvs orkestrarna och offentliga konserter.

Kontakt: kajsa.paulsson@miv.se 031-10 21 20, 0703-49 21 61 www.miv.se .

Vikarie för Kajsa sedan ett par år är Vanessa Labanino vanessa.labanino@miv.se .

I *Musik i Syd* Småland/Öland- Skåne är det **Magnus Gustafsson** som sedan många år arbetar institutionellt med folkmusik. Grunden är det dokumentationsmaterial som sedan 1976 organiserat samlats in och som 1992 blev Smålands Musikarkiv i Växjö. Sedan något år tillbaka så är man en del av Musik i Syd, Skåne Kronoberg. Förutom att hålla reda på och skaffa mer sydsvenskt musikmaterial till arkivet, så ansvarar Magnus för MiS offentliga folkmusikkonsertutbud och Korröfestivalen, se www.smalandsmusikarkiv.nu

I Skånedelen av MiS arbetar **Laif Carr** som folkmusikkonsulent. Han ansvarar för amatörverksamheten t ex stämmor och hembygdsgdagar som ges stöd. Dessutom och framför allt är Laif fast anställd folkmusiker sedan 15 år. Sveriges enda? Han ger bortåt 300 konserter/år bl a tillsammans med fru Ninni i skolserien "Skånska spektakel". Musik i Skåne arrangerar världsmusikfestivalen Worldmix i Malmö tillsammans med föreningen Mixmusik.

Kontakt: magnus.gustafsson@musikisyd.se 0470-700 306, 0706-36 61 34.

Beställningar och kontakt kan även tas med katrin.johansson@musikisyd.se 0470-700 300

Dansforskning och insamlingsansvarig goran.andersson@musikisyd.se 0470-700 308.

laif.carr@musikisyd.se 0705-261138, 0705-261138.

Producent med bl a folkmusikansvar Gunilla Feinberg 044-20 58 97.

Olle Steimer 073-8024155 projektanställd inför festivalen www.worldmix.nu.

Sörmlands Musik och Teater har sedan länge bra med folkmusik i sitt skol- och offentliga konsertutbud. **Anita Hedlund** samarbetar med att ta fram folkmusikkonserter med producenten **Christofer Ekströmer**. Anita arbetar även administrativt med sommarkurser för ungdomar med folkmusik.

Kontakt: anita.hedlund@dll.se, 0155-24 70 97, 070-218 16 68

Folkmusik ingår även i de färdiga konsertserier som *Musik i Uppland* producerar och säljer till kommunerna. I *Västerås* är det producenten *Björn Eriksson* som ansvarar för konserthuset och länsmusikens folkmusikkonserter.

Kontakt: be@vmu.nu, 021-40 36 21, 070-823 99 64.

Sammanfattningsvis ser man att folk och världsmusikgenren numera finns företrädd i institutionssverige i ganska många län. Målet bör vara att folk och världsmusik ska vara lika självklart företrädd som den klassiska genren i flertalet länmusikorganisationer. Därtill att det ska finnas fast anställda folk/världsmusiker både som musiker och pedagoger över hela Sverige.

Landet och genren är värda det.

Michael Müller

producent Musik Gävleborg, se ovan.